

שיעור מהרב שליט"א
אבילות על החורבן בזמנינו
 נאמר לאנ"ש בני חור"ל
פרשת פינחס תש"פ

עדיין נשארה לנו קדושת המקדש

ימי בין המצרים חלים ברוב השנים בפרשת פינחס, ודוקא בפרשה זו נאמרו כל קרבנות המוספין של המועדים, וכתב ב'פני מנחם' (שנת תשנ"ג) בשם ה'שפת אמת', שחז"ל קבעו קריאת פרשת הקרבנות בימי בין המצרים, כדי לעורר לבות בני ישראל להשתוקק לעבודת בית המקדש ולהקריב הקרבנות, לעשות נחת רוח לפניו בעשיית רצונו יתברך, ולדעת מה חסרנו עכ"ל.¹

ואכן נפסק בשו"ע (או"ח סימן א סעיף ג) "ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש", אמנם תחילה צריך להתבונן מה נחסר לנו ע"י חורבן ביהמ"ק כדי לדעת על מה להיות מיצר ודואג, ועי"ז אפשר להתאבל על העיקר ולא על הטפל.²

אבלות בדורות הראשונים

והנה בימים עברו ראו חסידים ואנשי מעשה המתאבלים על החורבן בדמעות שלישי, אך אז סבלו ישראל מצרות ורדיפות, והיתה עניות גדולה³, וזה גרם לאנשים הכנעת הלב וממילא היה קל יותר להתאבל [ואדרבה, חסידים הוצרכו לעשות כל מיני פעולות של שמחה למען לא יפלו ח"ו לתוך עצבות מחמת ריבוי הצרות], אבל בזמנינו שבע"ה אין מחסור של רעב וכדומה⁴, ורואים את ההבטחה (ויקרא כו, מד) "ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים", לכן קשה יותר להרגיש את האבלות, ולכן מה שאנו מתאבלים היום הוא על גלות השכינה.

ובאמת האבלות על גלות השכינה זה עיקר האבילות, ולכן בזה"ק (ח"ג יג. כא: ובעוד הרבה מקומות) האריכו בחובת "תיקון חצות" מדי יום ביומו, ובדור הראשון של הבעש"ט ותלמידיו היו עורכים "תיקון חצות", אבל אח"כ ביטלו מנהג זה, וכהיום רוב מוחלט של חסידים אין עורכים תיקון זה, וטעמא בעי, וכפי שסיפר הרבי ה'פני מנחם' זי"ע, שמתנגד אחד שאל את אחד מגדולי החסידות, דהנה נחלקו הפוסקים לענין אמירת "הלל" בליל הסדר, דעת השו"ע (או"ח סי' תפז סעיף ד) לאומרו ודעת הרמ"א שאין לאומרו, ואע"פ שחסידים בני אשכנז נוהגים תמיד כהרמ"א, בדבר זה נוהגים כהמחבר, בגלל שעל פי קבלה צריך לומר, ואילו תיקון חצות שהפליגו בזה"ק בחובתו אין עושים [כאומר, שהדברים הקלים כאמירת הלל עושים, ואילו הקשים כאבלות על החורבן⁵ אין עושים], השיב לו הצדיק, דבשעת שמחה ישמח האדם עם כל מי שיבא לשמוח עמו, ואף אם יבא מי שאינו מידידיו ישמח לקראתו, מפני שלבו רחב ומתוך כך מעביר על מידותיו ושמח עם כל אחד, משא"כ בשעת אבלות וצער ח"ו שאז ירצה לראות רק את חבריו הקרובים, ויהא איכפת לו אם יבא אחד שאינו קרוב אליו באמת, כי רק אוהב יכול לנחם ולא שונא.

והכי נמי בנידון דידן, דלגבי אמירת הלל ששמחים עם ה' יכול כל אחד לומר, משא"כ תיקון חצות שהוא ענין נחמה והשתתפות בצער של השי"ת כביכול, וזה שייך רק לגדולים, וסיים ה'פני מנחם' ואמר "חסידים זענען גיווען קליג", שהיו חכמים וידעו מה העבודה הקשורה להם, ומה לא שייך להם.

¹ המשגיח החסיד רבי גד'ל אייזנר זצ"ל היה ממחיש את זה היטב במתק לשונו, ובדרך משל, פעם היה אחד שמצץ עצם של בשר, ובעודו מתענג מהשומן והלחלוחית שבו היו עיניו זולגות דמעות והוא בוכה, מששאלו אותו חבריו על סיבת בכיו, ענה להם, שאמרו חז"ל (ראה ב'פענח רזא' פר' בא) "משחרב ביהמ"ק ניטל טעם בשר וניתן בעצמות", אך עדיין לא הבינו מדוע הוא בוכה, והלא יש לו כעת טעם בשר בעצמות, ענה הלה ואמר "אכן כן הוא, אך השינים כואבים לי מחמת לעיסת העצם, ואילו היה לנו ביהמ"ק הייתי טועם טעם זה בבשר עצמו, וממילא לא היו השיניים כואבים...", נמצא שאיש זה מיצר ודואג על חורבן ביהמ"ק אך אבילותו הוא על דברים בטלים שאין בהם ממש.

² שמעתי מאחד ממשמשי של האדמו"ר בעל ה'באר יעקב' מנדבורנה זצ"ל, שבשנת תשל"ז שהה בטלז סטון עם רבו לצורך מנוחה, וגם הרבי ה'לב שמחה' זצ"ל היה שם, ובגלל שהיה אז בתוך השנה לפטירת הרבי ה'בית ישראל' זצ"ל היה ה'לב שמחה' נוגש לפני העמוד ומשמש כשליח ציבור, לכן הגיע האדמו"ר מנדבורנה בכל יום כדי להשלים המנין, באותה הזדמנות שוחח עם ה'לב שמחה', ובין השאר סיפר לו על העניות הגדולה ששררה בפולין, והיו תקופות שהיתה עניות אצל אביו ה'אמרי אמת' זצ"ל, ולכן היה לו ול'בית ישראל' זוג נעלים אחד שהשתמשו בו בתורנות.

³ כפי שאמר ה'יהודי הקדוש' מפרשיסחא זי"ע לפרש דברי שלמה המלך ע"ה (משלי לא, טו) "ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה", ש'בעוד לילה' היינו לקראת סוף ימי הגלות, קודם שיתגלה האור הגדול והחדש, "תתן טרף לביתה", נזכה שהקב"ה ישפיע כל טוב סלה לעמו ישראל, כי טו"ב פעמים טו"ב בגימטריא "טרף" (289-), חושבנא דדין כחושבנא דדין. וכשאמרו גימטריא זו לפני הרבי ה'שפת אמת' זי"ע הוציא תיכף דף ועט לחשב אם החשבון מתאים, ומשראה שכן הוא היו נראים סימני התפעלות על פניו הק' (הובא בהקדמה לספר 'ביכורי אבי"ב' להרה"ק רבי יעקב אריה מראדזימין זי"ע).

⁴ שדבר קשה לקום בלילות, ואכן יש בפוסקים שהקילו מלומר 'תיקון חצות' בלילי הקיץ הקצרים, מפני שזמן חצות מאוחר מאד וקשה לקום בשעה זו, ואמרו הפוסקים (משנ"ב סימא א ס"ק ט) דמחג השבועות שקוראים במגילת רות (ג, יג) "שכבי עד הבוקר", ועד תשעה באב שקוראים באיכה (ב, יט) "קומי רוני בלילה", א"צ לקום לומר תיקון חצות, אבל על פי קבלה צריך לומר תיקון חצות בכל יום ויום.

אבלות בדורות שלנו

אמנם דברי השו"ע קיימים לעולם, ותמיד צריך להיות מיצר ודואג, הן אמת שכתב הרב ב'תניא' (סוף פרק י') שמדריגה גבוהה היא להתאבל על חסרון שיש כביכול אצל קוב"ה ושכינתיה, מכל מקום יכולים גם אנו להתאבל לפום דרגה דילן, וכמו שהיה רגיל הרבי ה'פני מנחם' זי"ע לומר, דכבר אמרו בגמרא (יומא לט:): "קודם חורבן הבית לא היה גורל עולה בימין, ולא היה לשון של זהורית מלבין, ולא היה נר מערבי דולק, והיו דלתות ההיכל נפתחות מאליהן, עד שגער בהן רבן יוחנן בן זכאי, אמר לו, היכל היכל, מפני מה אתה מבעית עצמך, יודע אני כך שסופך עתיד ליחרב", וביאר ה'שפת אמת' (יומא לט: ד"ה בגמ' ת"ר) "נראה בפשטות", שרבי יוחנן בן זכאי גער בלבותיהן של ישראל, כלומר שבזמן החורבן בגלות "נפתחו הדלתות" כלומר שיצאה הקדושה מבית המקדש, וממילא נסתמו עיניהם ולבם של ישראל בעבודת ה', ולכן לפעמים אין לנו חשק ללמוד, הלב אטום מלהתפלל, אין געגועי הלב לרוחניות ולדברים שבקדושה, חסר הרגשת 'קרבת אלקים לי טוב', ואין הכרה ברורה בבוא כל עולמים, ועל זה צריך ואפשר להתאבל, ועל דא ודאי קא בכינא.

וכן מצינו בסידור הרב שמביא את הנוסח לתיקון חצות, והוסיף שם מאמר בענין זה, ובתוך דבריו כתב, דגם בתקופת הגלות יש ביד בשר ודם להשיג "אהבת ה'" דהיינו שיתעורר בגעגועים לעשות נחת רוח לבוא יתב"ש, משא"כ הרגשה של "יראת ה'" אינו בא בקלות כאשר שכינתא בגלותא, כי שכינה היא בחינת יראה, כמו שנאמר (משלי לא, ל) "אשה [בחינת שכינה] יראת ה'", ולכן בגלות קשה להרגיש יראה ופחד מן החטא, ודאי יש גם היום יר"ש למעשה להזהר מעבירות אבל חסר ההרגשה בלב [ועיין בזה דברים נפלאים בשפ"א פסח תרנ"ג ד"ה ובמורא] של יראה ופחד מהקב"ה, וע"ז צריך לבכות ולהתאבל.

בביהמ"ק זכו לאהבה ויראת ה'

והיינו טעמא, כי עלייה לרגל לביהמ"ק לראות וליראות לא היה לעלות לרגל ולהגיע עם הגוף הגשמי לביהמ"ק מבלי להרגיש את הקדושה האמיתית שיש במקום שהשכינה שורה שם, אלא לראות את האור והאמת, והגם שבדאי היו אנשים כאלו שלא הרגישו את הקדושה בבית המקדש, וכמו שמביא ה'שפת אמת' (לחנוכה שנת תרמ"ב ד"ה במ"א) ראייה לזה, ממה שמצינו גבי לימוד התורה הקדושה שהיא גדולה יותר מביהמ"ק, ואעפ"כ אפשר ללמוד תורה מבלי להשיג פנימיותה, וא"כ מסתברא שכך היה גם בעליה לרגל, שהיו כאלו שבאו רק בגופם ותו לא, מיהו אלו שחפצו להתקרב הרגישו את האור והאמת במקום השראת השכינה.

כי היתה התגלות נוראה בביהמ"ק, והיה אפשר לראות ולהשיג את האמת ולהגיע לידי דביקות ואהבה בה', וכן לפחד ויראה מהקב"ה, וכמו שאמר דוד המלך בתהלים (מג, ג) "שלח אורך ואמתך המה ינחוני, יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך", כי הביאה האמיתית "אל הר קדשך ואל משכנותיך" היתה ע"י שהרגישו "אורך ואמתך" זה האור הגדול והאמת שיש בעולם, היחוד קוב"ה ושכינתיה, שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, כפי שהאריך השפ"א (במכתבו המפורסם לחודש ניסן) ד'אחד' היינו שאין עוד שום מציאות בעולם זולתו יתב"ש, כי בכל דבר יש ניצוץ אלוקי המחיה אותו.

וכמו שממשיך שם דוד המלך בתהלים (פסוק ד) "ואבואה אל מזבח אלקים אל א-ל שמחת גילי", שמטרת השתוקקותו לבוא לביהמ"ק היתה כדי לשמוח עם השי"ת, כי זה העונג והתענוג האמיתי. ועל זה ידו כל הדווים בתקופת הגלות, שבזמן הזה נמשך האדם אל קנאה תאוה וכבוד ועליו להתייגע לשמוח בשמחה של מצוה, וכל זה נגרם מחמת החורבן ביהמ"ק, ועל כן יתאבל בימים אלו ויבקש שבקרוב יראה את ביהמ"ק בבנינו ויזכה ליראת שמים ופחד מה', וכן ל'שמחת גילי' שישמח ויתענג מתענוגים אמיתיים.

השגחת ה' בעולם

עוד חסרון גדול יש בתקופת הגלות, שאין השגחת השי"ת ניכרת בעולם, רק רואים רשע וטוב לו ואילו צדיק רע לו, ומי לנו גדול מדוד המלך נעים זמירות ישראל [כמובן אין לנו כל השגה בדהע"ה רק מה שאנו לומדים מפשטות הכתובים] שבעת הסתר פנים זה האריך ואמר (פרק עג) "ואני כמעט נטיו רגלי", שכמעט נתמוטטו רגליו ונתרחקו מהאמונה בראותו את הצלחת הרשעים, "כי קנאתי בהוללים, שלום רשעים אראה", דאין יש להם שלום ומנוחה אע"פ שמרבים לחטוא, "אלה רשעים ושלוי עולם השיגו חיל", וא"כ למה לו להתייגע להיות ירא חטא ולהתרחק מן העבירות כאשר הוא עצמו סובל צרות ויסורים קשים, וכמו שמסיים "אך ריק זיכתי לבב וארחץ בנקיון כפי".

אמנם אמר דוד שכל הרהורים אלו היו רק "עד אבוא אל מקדשי א-ל", כי שם ניכרת הנהגת הקב"ה בעולם ורואים "אורך ואמתך", וממילא "אבינה לאחריתם", כי לעתיד לבא יבואו לידי הכרה שיש מנהיג לבירה, וממילא יתבטלו כל הקושיות, שהרי משיג האדם שלא שייך להגדיר 'איש מצליח' כי אם מי מקיים מצוות ורצון ה', וכל שאר ההצלחות בגשמיות אינם אלא דברים בטלים ומבוטלים ואין בהם ממש.

וגם על זה יש להתאבל בגלות המר הזו, שבזמן הזה אי אפשר לראות בבירור את ההשגחה של הקב"ה, וצריך להתייגע על האמונה שמלא כל הארץ כבודו, אבל לעתיד נראה עין בעין בשוב ה' ציון שהוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

בנין ביהמ"ק בגלות

ומדוד המלך ע"ה למדנו מה צריך לעשות בבנינו של ביהמ"ק, דלבד ממה שלא היה יכול להרגיע את געגועיו לבנין ביהמ"ק, וכמו שאמר בתהלים (קלב, ג-ה) "אם אבא באוהל ביתי, אם אעלה על ערש יצועי, אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה, עד אמצא מקום לה' משכנות לאביר יעקב", שלא היה יכול לגור בארמונו ולעלות על משכבו כאשר אין בית ומקום שכינה להקב"ה, ולא הצליח להירדם "עד אמצא מקום לה' משכנות לאביר יעקב", מכל מקום לא הסתפק בתשוקה זו בלבד, אלא השתדל לבנות עם מה שהיה בידו לעשות.

וכמו שאמר הרבי ה'פני מנחם' זצ"ל בשם הירושלמי (פאה כא.) דהנה כתיב (דברי הימים א' כב, יד) "והנה בעניי הכינותי לבית אלקי" שהיה דוד המלך מתענה ומקדיש סעודתו לשמים, והכוונה שהיה מרעב עצמו ומקבץ דמי הסעודות שלא אכל, ומקדיש הממון לצורך בית המקדש (ראה ב'פני מנחם' פרשת מקץ שנת תשנ"ד), עוד אמרו (ספר 'אלה מסעי' למהר"ם חגיז אות ו) שעשה את היסודות של ביהמ"ק, ויש אומרים (ב"ח או"ח סימן תקסא ד"ה מצאתי בליקוטים) שבנה את הכותל המערבי וולכן לא נחרב לעולם, כי פעולותיו של אותו צדיק קיימים לעולם], וכל זאת אחרי ששמע להדיא מנתן הנביא שלא יוכל לבנות ביהמ"ק, כמו שאמרו במדרש (שוח"ט מזמור סב) "בשביל ששפכת דמים הרבה איני יכול לבנותו על ידך"⁵.

וזה היפך מה שאנו רואים בעיני בשר בגלות, שבדרך כלל כשרואה אדם שאינו מצליח בדבר מסוים בעבודת ה' יחפש מיד לעסוק בעבודות אחרות, ואילו דוד המלך אע"פ שנאמר לו בנבואה שלא יצליח, המשיך לעסוק בבנין בית המקדש כפי יכלתו וכפי מה שידו מגעת.

והשתא ניחזי אנן, אילו היו שואלים את דוד המלך ביום האחרון לחייו, הלא כל ימי חייו התייגעת בבנין ביהמ"ק, האם הצלחת בשאיפת חיך או לא, ולכאורה תהיה התשובה שלא, דהגם שרצה בכל מאורו לבנות בית לה' לא עלה הדבר בידו, ורק שלמה בנהו, אך האמת אינו כן, וכמו שאמרו במדרש (מכילתא פרשת בשלח, פר' השירה אות א) "מזמור שיר חנוכת הבית לדוד - וכי דוד בנאו והלא שלמה בנאו, אלא לפי שנתן דוד נפשו עליו לבנותו נקרא על שמו", ובודאי אין הכוונה ש'נקרא על שמו' לכבוד בעלמא, וכעין 'שלט' שתולים על ביהמ"ד לומר שפלוגי נדבו, כי דוד המלך לא היה זקוק לכך, רק דאע"פ שבפועל נבנה ביהמ"ק בעצם ואנבים ע"י שלמה מכל מקום הני מילי בעיני בשר, ואילו האמת שבפנימיות וברוחניות היה הבנין ע"י דוד, ולכן נקרא על שמו [ובעל כרחך צ"ל כן, שהרי התורה "תורת אמת" ואי אפשר לקרוא הבנין על שמו אם באמת לא בנאו], ומכאן שיגיעתו לא היתה לריק.

המציאה שביגיעה

וזה חיזוק עצום לכל יהודי בעבודת ה', דהנה שכח מאד באנשים שאינם רואים הצלחה ביגיעתם שמחמת כן יעזבו מה שעושים ויחפשו להתעסק בדברים אחרים, זה אינו רואה ברכה בעמלו בתורה ומיד יפנה לעסוק בגמ"ח, וחבירו בתפילה וכדומה, ועל האדם לדעת שאין זו דרך ישרה ולעולם אין לו לרפות ידיו ולהתרשל⁶, כי אע"פ שהוא מתקשה בעבודתו מכל מקום היגיעה עצמה חשובה עד מאד, ולעתיד לבוא יראה הצלחותיו, וכמו דוד המלך שעשה כל מה בידו לעשות בבנין ביהמ"ק אע"פ שהנביא אמר לו להדיא שלא יזכה לבנותו, ורק בסוף נתברר שהכל נבנה בכוחו ובזכותו, כאמרם (שבת ל.) "בחיך איני מודיע, בחיי שלמה בנך אני מודיע, כשבנה שלמה את בית המקדש ביקש להכניס ארון לבית קדשי הקדשים דבקו שערים זה בזה", ונפתחו כשהזכיר זכות דוד אביו.

וכך רמזו צדיקים במה שאמרו (מגילה ו:): "יגעת ומצאת תאמין", כי תמיד מוצא האדם ביגיעתו, דאע"פ שאין הברכה ניכרת ונראה בעיני בשר אך האמת שמצא הרבה, ולעתיד יזכה לראות פירות יגיעתו. ויתירה על כך למד הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע ב'צדקת הצדיק' (אות קלח) דלכאורה אכתי תקשי, שאם חפץ היה השי"ת שדוד יבנה ביהמ"ק רק יהא משתוקק לזה כל ימי חייו, מדוע א"כ לא זכה לראות הבנין ביומו האחרון, ויתמלא רצון הצדיק לראות בשאיפתו המתממשת, והתשובה לכך היא, כי בגלל שתפקידו של דוד היה לבנות את בית המקדש, היה צריך שבכל רגע מחייו ישתוקק לבנינו ויעשה מה שבידו לעשות, ועד הרגע האחרון לא יפוגו געגועיו לבנינו, שאם היה בונה את הבית בסוף ימיו לא היה יכול לעשות את תפקידו ברגעיו הנותרים, לכן רק לאחר מותו ראו שנבנה ביהמ"ק על ידו ונקראת על שמו.

⁵ בודאי לא חטא דוד בזה ששפך דם של העכו"ם, רק שבגלל זה לא היה שייך שביהמ"ק יבנה על ידו, וכמו שביאר ברמב"ן בפרשת קרח (במדבר טז, כו) דביהמ"ק כולו רחמים, וכיון שדוד שפך דם על כן יש בו משום מדת הדין, ואי אפשר לערב מדת הדין במדת רחמים [כעין כהן שהרג אפילו לדבר מצוה שלא ישא את כפיו, דכהן הוא מדת הדין], לפיכך שלמה בנו יבנהו אחריו.

⁶ ומכל מקום בודאי ראוי לכל אדם לעסוק בדבר ובמקום שלבו חפץ, כי לכל אחד יש תפקיד שעליו למלא ולעשות, ולדבר שלבו נוטה ומושכו לעשותו שם הוא צריך להשקיע יותר, והדברים ידועים, ולא באנו לומר אלא שדברים שכל איש ישראל צריך לעשות לא יתפעל מן הקשיים הנערמים בפתחו לעזוב מה שהתחיל לעשות, אלא להתייגע ולעשות כפי כוחו.

לפיכך כשבשר ודם מתקשה בעבודת ה', לא יחשוב שמן השמים מראים לו שעבודתו אינה רצויה, כי אין הדבר כן, רק אדרבה, בגלל שזה התפקיד שלו לכן עליו להתיגע בזה כל ימיו, ולעיתים לבא יזכה לראות שהצליח ביגיעותיו.

וזו עבודתנו בימי בין המצרים, שמצד אחד נתאבל על החסרון ברוחניות שהיא מנת חלקינו בגלות המר הזה, אך לאידך גיסא יעשה כל מה שבידו לעשות בתורה ותפילה, ובזה מתקן את הגלות וגורם לבנין ביהמ"ק, ואע"פ שאין הדבר ניכר בעיני בשר מכל מקום לעתיד תתגלה האמת, ויכירו כולם וידעו שביגיעותיו בנה אחת מחורבות ירושלים.

גדרים וסייגים

ברמב"ן (פרשת כי תבוא) כתב, שהתוכחה שבפרשת בחקתי קאי על הגלות בחורבן בית הראשון, והתוכחה שבפר' כי תבוא קאי על הגלות בחורבן בית המקדש השני, ובריטב"א (ר"ה יח:) כתב יותר מזה, שכשקבעו הנביאים את הצום והתענית על ביהמ"ק הראשון היתה בכוונתם לקבעה גם על חורבן ביהמ"ק השני, כי היה ידוע לפנייהם שעתידים לגלות שוב.

למדנו מכאן, שבשבעים שנות גלות בבל לא סיימו את התיקון שהיו צריכים לתקן בגלות עבור פגמי החטאים שעשו בעת ביהמ"ק הראשון, וסיום התיקון נעשה רק עתה בגלות אחרי חורבן ביהמ"ק השני, הוי אומר, דאע"פ שאמרו (יומא ט:): שביהמ"ק השני נחרב בעון שנאת חנם מכל מקום הכפרה בגלות הוא על ג' עבירות חמורות שגרמו לחורבן הבית הראשון, מפני שעדיין לא ניתקן החסרון והפגם הראשון.

והגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל ב'יערות דבש' (דרוש ד) מאריך בזה, מדוע באמת נבנה ביהמ"ק השני בטרם נשלם הכפרה על העוונות, למה לא האריכו את הגלות הראשון עד שיתקנו מה שפגמו בעת ביהמ"ק הראשון שזה גרם להם את החורבן, ומתרץ שבגלות בבל טרם תיקנו החכמים על גדרים והרחקות מן הגוים, ועל כן מצינו (עזרא י, יח-יט) שגם משפחות מיוחסות של כהנים נכשלו ונשאו עם גוים רח"ל, ואילו היו נשארים עוד בגלות היו כולם נטמעים בין האומות ח"ו, לפיכך היו חייבים לבנות ביהמ"ק השני ואז גזרו רבנן כמה גזירות ותקנות, לאסור פת עכו"ם ויין עכו"ם ושאר הרחקות, למען נתבדל מן הגוים בשמם ובלשונם ובמלבושם, ועי"ז יוכלו להתקיים ולשכון לבד בגלות.

וזה שאמרו צדיקי קמאי, שהצרות והיסורים בגלות לא נועדו להעניש את ישראל ח"ו אלא לזככם ולתקנם, וכיון שלא יכלו בני ישראל לסבול הצרות בגלות בבל על כן המתינו להם בגלות של חורבן בית שני, ואכן כמה שהגלות מתארכת יותר צריך לעשות יותר גדרים וסייגים למען יוכלו ישראל להתקיים בקדושתם, ובזה זוכים לתיקון של משיח צדקנו.

ותעצר המגיפה

בימים אלו רואים בארץ ישראל התפרצות שניה של המגפה רח"ל, והנה מצינו מגפה שהיתה בימי דוד המלך, ככתוב (שמואל ב', כד, א) "ויוסף אף ה' לחרות בישראל", ולא נתבאר בקרא מדוע נענשו בזה, וכתב הרמב"ן בפרשת קרח (טז, כו) שפגמו במה שלא היו משתוקקים לבנין ביהמ"ק, ואכן מיד כשקנה דוד את חלקת השדה מארוונה כדי לבנות שם ביהמ"ק פסקה המגפה, ומכאן שהשתוקקות אמיתית לבנין ביהמ"ק "אורך ואמיתך", ועשיית פעולות השתדלות שבידו לעשות בתורה ובמצוות הן הן הגורמים לעצור את הפורעניות. יעזור השי"ת, שנזכה להתחזק בימי בין המצרים בעבודת השי"ת, בקיום התורה והמצוות, והשתוקקות לבנין ביהמ"ק, ועי"ז תיעצר המגיפה, ואור חדש על ציון תאיר ונזכה כולנו יחד במהרה לאורו.

נכתב ע"י חברים מקשיבים משומעי לקחו של הרב דקהילתנו הק'- הגאון רבי בצלאל וקסלשטיין שליט"א

יו"ל ע"י מערכת 'בם חייטני' - תמוז תש"פ

ניתן להאזין לשיעורים: 03-7680292

בכל ענייני השיעורים: b037680292@gmail.com